

۱۰ زن، ۱۰ آینه، ۱۰ سنگ

(تصویر زن در آثار نویسندگان معاصر)

انتخاب و مقدمه:

موسیح رهنما

(دانشگاه تهران)

آمارات فروارید

سرشناسه:

رهنما، تورج، ۱۳۱۵ -، گردآورنده

عنوان و نام پدیدآور:

۱۰ زن، ۱۰ آینه، ۱۰ سنگ: تصویر زن در آثار نویسندگان معاصر / انتخاب و مقدمه‌ی تورج

رهنما [ویراست ۲]

مشخصات نشر:

تهران: مروارید، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری:

۱۶۸ ص: ۲۱×۱۴ س.م.

شابک:

978-964-191-509-6

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع:

داستان‌های فارسی - قرن ۱۴ - مجموعه‌ها

موضوع:

Persian fiction - 20th century - Collections

موضوع:

زنان در ادبیات

رده‌بندی کنگره:

PIR ۴۲۴۹ / ۹۵۹ / ۱۳۹۵

رده‌بندی دیویی:

۳/۶۲۰۸ PIR ۴۲۴۹۸۸

شماره کتابشناسی ملی: ۴۶۰۹۰۸۸

تهران، خیابان انقلاب، روبه‌روی دانشگاه تهران، پلاک ۱۱۸۸ / ص. پ. ۱۶۵۴ - ۱۳۱۴۵

دفتر: ۶۶۴۰۰۸۶۶ - ۶۶۴۱۴۰۴۶ - ۶۶۴۸۴۶۱۲ فاکس: ۶۶۴۸۴۰۲۲ فروشگاه: ۶۶۴۶۷۸۴۸

<https://instagram.com/morvaridpub> - <https://telegram.me/morvaridpub>

www.morvarid.pub

۱۰ زن، ۱۰ آینه، ۱۰ سنگ

تصویر زن در آثار نویسندگان معاصر

انتخاب و مقدمه: تورج رهنما

تولید فنی: الناز ایلی

صفحه‌آرایی: تینا حسامی

چاپ اول: زمستان ۱۴۰۰

لیتوگرافی: سیب

چاپ و صحافی: کهنمویی‌زاده

تیراژ: ۵۵۰

ISBN 978-964-191-509-6

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۱-۵۰۹-۶

۵۵۰۰۰ تومان

فهرست

مقدمه ۷

تصویر ۱

زنی که مردش را گم کرد (صادق هدایت) ۲۳

تصویر ۲

آرزوی ساده (صادق چوبک) ۴۹

تصویر ۳

بیچۀ مردم (جلال آل احمد) ۵۵

تصویر ۴

گرگ (هوشنگ گلشیری) ۶۳

تصویر ۵

زنی به ماه غسل می رود (امیرحسن چهل تن) ۷۳

تصویر ۶

۸۷ به کی سلام کنم؟ (سیمین دانشور)

تصویر ۷

۱۰۱ خانه‌ای در آسمان (گلی ترقی)

تصویر ۸

۱۲۱ آبی‌ها (منیر و روانی پور)

تصویر ۹

۱۴۱ پاییزِ قمر (فرخنده آقایی)

تصویر ۱۰

۱۵۷ پس فردا (فریلافی)

۱۶۳ تصویرسازانِ این مجموعه

درحالی که در پایانِ قرون وسطی تحولات اجتماعی و فرهنگی نخست در اثر رنسانس و سپس انقلاب فرانسه چهرهٔ اروپا را به کلی دگرگون می‌کند، در شرق - و از جمله در ایران - آثار آن همچنان در همهٔ شئون اجتماعی باقی می‌ماند.

ابتدا در نیمهٔ نخست سدهٔ نوزدهم است که دورانی نوین آغاز می‌شود: غرب در اثر پیشرفت‌های صنعتی خود تحولاتی را در شرق پدید می‌آورد که بی‌سابقه است. این تحولات در ایران نیز در آغاز سبب دگرگونی‌های سطحی و سپس در پایان سدهٔ نوزدهم موجب تغییراتی عمده می‌شود. طبیعی است که این تحولات، دگرگونی‌هایی را نیز در زمینهٔ ادبیات پدید می‌آورد. آشنایی نویسندگان ایرانی با انواع ادبی، از جمله داستان کوتاه، رمان و نمایشنامه از آن زمره است. با این همه باید اشاره کرد که این دگرگونی‌ها بیشتر در زمینهٔ شکل ظاهری ادبیات است و کمتر در زمینهٔ محتوای آن. دلیل آن نیز روشن است: تفاوت بین محتوای ادبیات در شرق و محتوای آن در غرب. نویسندگان اروپایی در آثار خود - به ویژه در حوزهٔ ادبیات داستانی - مسائلی را مطرح می‌کنند که برای ما در درجهٔ نخست اهمیت قرار ندارند، از جمله مسائلی

مانند مجهز شدن کشورها به سلاح‌های مخرب، تخریب محیط زیست، تنهایی انسان و انحطاط اخلاقی در جامعه. در حالی که در کشورهای جهان سوم بیشتر به مسائلی نظیر فقر، اختناق، عدم امنیت، بی‌عدالتی و امثال آن پرداخته می‌شود. این‌ها موضوعاتی است که در آثار بیشتر نویسندگان ما هم مطرح می‌شوند. در آثار اینان است که ما از شیوه زندگی مردم کوچه و بازار در گوشه و کنار کشور خود آگاه می‌شویم و پی می‌بریم که آنان چه اعتقاداتی دارند، چگونه می‌اندیشند، چگونه لباس می‌پوشند، چه آدابی دارند و رنج‌ها و خوشی‌هایشان چیست. پرداختن به این مقولات در آثار نویسندگان غربی معمولاً به عهده تاریخ یا دست کم به عهده رسانه‌های عمومی است، نه وظیفه ادبیات. از این رو می‌توان ادعا کرد که در شرق، و از جمله در ایران، ادبیات جنبه گزارشگری یافته و تا حد زیادی جایگزین تاریخ و رسانه‌های عمومی شده است. طبیعی است که در آئینه ادبیات تصویر زن نیز بی‌پیرایه‌تر نمایان می‌شود. نیازی به تأکید ندارد که در نشان دادن این تصویر سهم نویسندگان زن نیز همان اندازه است که سهم نویسندگان مرد. و شاید هم بیشتر. به ویژه آنکه نویسندگان زن روحیه و عواطف همجنسان خود را بهتر می‌شناسند. امتیازی که این نویسندگان دارند، کمتر در شیوه بیان آن‌هاست، بلکه امتیاز آنان بیشتر در توصیف دقیق زندگی، حالات و احساسات شخصیت‌های زن است.

در اینجا پرسش‌هایی که مطرح می‌شوند چنین است: زن ایرانی چگونه زندگی می‌کند؟ خوشبخت است؟ مورد احترام است؟ موقعیت استواری در خانواده و اجتماع دارد؟ نه! این سؤالات چندان دقیق نیستند، زیرا تنها بخش کوچکی از پرسش‌های بزرگ‌تر هستند. سؤال اصلی باید منطقاً چنین باشد: انسان ایرانی چگونه زندگی می‌کند؟